

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SCLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglasni
nad 45 mm višine
po 250 D, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vsilica po 10 Din
in pri večjem g.
narocilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnništva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Ceko
račun: Ljubljana št. 10.630 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Naš dnevnik

Tisk je velesila. Dnevno časopisje pride v roke vsakogar, in to uro jih je veliko, ki bi rajši pustili svoj zajutrek, kakor da bi se odrekli čitanju svojega lista.

Narod črpa iz časopisja politično orientacijo, dobiva gospodarski in socialni koncept, da, časniki mu nudijo moralno merilo za vse, kar se v njem in okrog njega dogaja. Ljudje največkrat slepo sledijo tisku. Osvoje si njegove smernice. Sledijo njegovim hasvetom. Podležajo čudežni sugestiji njegovih oglasov in se celo dajo hipnotizirati od njegovih finančnih domnevanj. Dnevni časnik, ki je nabit na vseh oghih, ki se nudi mimogrede v roke pasantom, ki je razkričan po vseh ulicah, je postal dejanski vzgojitelj ljudskih mas. V ranem jutru seže po njem delavec, da zve novice, hlastne po njem mladina, da prebere zanimiv listek, si ga da servirati bankir, da vidi, kako mu stoji akcije in se pulijo zanj postopki, da se naslaja na škandalih, ki jih delajo tudi drugi. Če ste še tako zgoden gost v kakki družini, vendar je stopil pred vami že dnevnik v hišo, pa naj bo v revno podstrešno sobo delavca, v uradniško pisarno ali pa v razkošno stanovanje bogatina.

Časopis je danes vse. Najboljše propagandno sredstvo je, ker je najlažje, najhitrejši in najcenejši. Publika se trajno ne more upirati duševnemu pritisku, ki ga nanjo izvaja časopisje; polagoma, kaplja za kapljo pronica ideje iz časnika v možgane čitatelja, ki si jih asimilira nezavedno in se jih oklepa tem bolj, ker je uverjen, da jih je on sam spočel v svoji duši. Časopisje nas zaslužni in nam pri tem sugerira vero, da nas je osvobodilo. V tem se jasno vidi velikanška sila tiska.

»Ni treba, da imamo denar, niti ne, da imamo čast in dobro ime. Dovolj je, da imamo močno časopisje, pa bomo imeli tudi denar in čast in ugled v javnosti.« To je izrek znanega propagandista Crémieuxa, ki je spodbujal francoske katoličane k delu za dobro časopisje. In je mnogo resnice v teh besedah. V čigavih rokah je svetovni kapital? V judovskih. Vsi veliki časnikarski trusti v Ameriki, Angliji, Nemčiji in zlasti v Franciji so pravtako v judovskih rokah, ker judje se zavedajo, da je časopis najboljši sredstvo priti do gospodstva in denarja.

V sodobnem modernem časopisju opazujemo nekaj, kar se zelo opaženo in hitro presaja tudi na naša tla. Pred še ne dolgim časom je vsak list zastopal neko izrazito kulturno smer, ki jo je skušal s propagando uveljaviti med čitateljstvom. Danes je to drugače. Danes moderen list prikriva barvo, kar le more in je njegov ideal, čim spretnije zakriti svoje moralne in socialne tendence, zato, da more prodreti v vse kroge in najti dostop v vsako družino. Program in cilji ostanejo isti, le da so sredstva in oblika, v kateri se podaja, bolj izbrana in rafinirana. To so listi, ki spretno sledijo instinktom mase, manj v skrbi za ideje, kot za interes, manj brižni za vzgojo, kot zabavo v vedni skrbi, da ugajajo vsem v vsem. Kakor kurtizana so, ki hoče ugajati in sice rugajati množici. V strahu, da jih publika ne odslavi, se laskajo njenim slastem in strastem, malo v skrbi, kako je to v skladu z razumom in vestjo.

Naloga dobrega časopisja, ki mu je poštenost in zdravje naroda pri srcu, je baš radi tega tako težavna. Ono ne more vsemu pritrditi, ne more in ne sme vsega odobravati. Ono mora pokazati barvo, ker se tudi Kristus ni skrival, ko je oznanjal evangelij. Pred nedavnim časom je pisec teh vrstic govoril z nekim javnim delavcem. »Vaš list je dober,« pravi, »lahko rečem da izvrsten. Toda, nekaj ne znate: Pisati za mase. Glejte, izvrši se kak umor, ali sicer pikanten škandalček. Vi prinesete o tem pet vrstic, drugi dve koloni. In to ljudje berejo.«

To je res. Za gotovo plast ljudi bi se moral list urejevati drugače. Skandale bi morali kar moč v podrobno seccirati, popisovati na dolgo umore in pikantne zločine, pa naj bodo že resnični ali ne, kar bo imelo za posledico, da bo publika za več dni kar bolna od radovednosti. Pod rubriko, kjer se podajajo razne zanimivosti, bi se morali razpisati ob dogodkih dražljive vsebine, kar posebno privlači mladino in žensko. Toda s tem se v domišljiji zlasti mladine že tudi pripravi pozicija, da poizkusi tudi sama kaj podobnega, o čemer je brala s tolikšno naslado. Dušeslovci pravijo, da zadostuje, da se človek vzdrži gotovih stvari, ako si jih v domišljiji predstavlja kot brezčasne in podle. Ako pa časopisje poveličuje ali opravičuje ali je indiferentno napram dogodkom, ki so nemoralni, vodi indirektno čitateljstvo na isto pot.

Zopet enkrat smo poudarili važnost časopisja zato, da se vsi, ki so dobre volje in jim je skrb za poštenje naroda pri srcu, zavzemajo za dobre liste. Vsak čitatelj našega lista naj postane njegov propagandist! Dobre ideje se danes najlažje in najuspešneje širijo po časopisju. Večkrat se sliši beseda, da bi sveti Pavel, ki je bil najvnetejši širitelj in orga-

Hrvatski kmetje v audienci na dvoru

Sijajen sprejem hrvatskih kmetov v Belgradu

Belgrad, 9. nov. AA. Danes ob 10 dopoldne je prispelo v Belgrad s posebnim brzovlakom 350 kmetov iz Hrvaškega Zagorja z dvema pevskega društva »Grozdom« in »Petrom Zrinski«. Sprejem na postaji je bil nenavadno prisrčen. Ko je vlak privozil v postajo, je vojaška godba zasvirala državno himno. Za številne in prisrčne pozdrave se je zahvalil Gjuro Ljubić, kmet iz Novega Grada.

V sprevedu so odkorakali nato hrvatski kmetje v mesto in živahno klicali kralju, ko so šli mimo dvora. Pred hišo belgrajske občine jih je pozdravil podpredsednik občine dr. M. Stojadinović z daljšim nagovorom.

V imenu hrvatskih kmetov se je zahvalil kmet Belošević iz Hrastine.

Hrvatski kmetovalci so nato odšli na Kalmegdan, kjer so poslušali radio in se nagledali mogočne panorame, brezmejne sremške ravnice in veličastnega zlitja Save in Dunava pod jugoslovansko prestolnico. Opoldne so se udeležili kosila, ki ga jim je priredila belgrajska občina v Kazini.

Belgrad, 9. nov. (AA.) Danes ob 17.50 so bili hrvatski seljaki sprejeti v avdienci pri Nj. Vel. kralju. Sprejem je bil v veliki dvorani starega kraljevskega dvora; kralj je prišel v dvorano v spremstvu ministrskega predsednika in min. notranjih zadev Živkovića. Pozdravljen od navzočih je dal roko predstavnikom vseh občin ter se razgovarjal s seljaki iz Hrvatskega Zagorja poldrugo uro. Od vsakega poedinega seljaka si je dal razložiti življenjske prilike in razmere v občini. Pred-

sednik pevskega društva »Zrinski« Ante Kolarić je predal kralju častno diplomu društva. »Zrinski« je nato zapel narodno pesem. Prav tako je odpelo nekaj pesmi pevskega društva »Grozde«. Nato je kralj odšel, želeč gostom vse najboljše in veleč jim, naj sporoče svojim domačim njegov kraljevski pozdrav. Po kraljevem odhodu je bila zakuska. Gostje so ostali do 19.20, nakar so v povorki z zastavami in me dneprstanim klicanjem »živio« zapustili kraljevski dvor in odšli na vseučilišče, kjer je bil napovedan koncert. Stjepan Belošević iz Hrašćina, občina Trgovišće, je oduševljen nad tem redkim sprejemom in dveurnim posetom v dvoru izjavil: »Bilo je prekrasno. Hrvatski seljaki, ki do zdaj niso mogli niti misliti na to, da bi prišli do poglavarja, so zdaj smeli stopiti pred kralja. Naš kralj nas je tako tople in prisrčno sprejel, da smo vsi oduševljeni in da ne bomo tega nikoli pozabili. Nadejali smo se iskrenega sprejema v Belgradu, ali nismo mogli misliti, da bo sprejem tako prekrasen. Rečem vam, to je prekrasno. Mi smo srečni.«

Kraljeve besede

Belgrad, 9. nov. (AA.) O priliki avdience hrvatskih seljakov na dvoru je na njihov pozdrav odgovoril Nj. Vel. kralj: »Z zadovoljstvom sem poslušal vaše tople in iskrene besede. Srečen sem, ker sta Hrvatsko Zagorje in Šumadija enega sreča, ker obe pokrajini enako čutita do skupne domovine. Pozdravljam vas v svojem domu, kjer ste mi enako mili kakor Šumadijci, ker oboji delate za srečo ujedinjene Jugoslavije.«

Podrobnosti o banskih svetih

Belgrad, 9. nov. (Tel. »Slov.«) Z zakonom o banski upravi se ustanavljajo tudi banski sveti, ki se bodo sestavljali na predlog banov in po odobrenju notranjega ministra. Mišljeni so kot posvetovalni organi. Sestajali se bodo, kakor doznavamo, dvakrat ali trikrat na leto. Vsakokratno zborovanje bo trajalo približno

en mesec. Njihova glavna naloga bo sestaviti banski proračun.

Člani banskega sveta bodo istotako kakor bivši oblastni poslanci prejeli dnevnice, ki se bodo določile za vso državo enotno. Zasedanje banskih svetov bo enkrat jeseni, enkrat spomladi.

Razporeditev upravnega uradništva

Belgrad, 9. nov. (Tel. »Slov.«) V notranjem ministrstvu je bila te dni dovršena razporeditev uradništva notranje stroke. Ukaz o razvrstitvi je bil že izročen predsedniku vlade, ki ga bo tekom današnjega dne ali jutri predložil dvoru v podpis.

Kar se tiče zasedbe mest strokovnega značaja, se bo počakalo na predlog banov. Vendar je pa tudi v tem oziru izgotovljenih mnogo obširnih list. V prvi vrsti prihajajo v smislu zakona o banski upravi v poštev državni uradniki. Tako se med državnimi uradniki imenujejo različna imena.

Socialno ministrstvo bo imenovalo za na-

čelnike zdravstvenih oddelkov povečini samo zdravnike. V dravski banovini prihaja v poštev dr. Majer.

Kar se tiče oddelka za trgovino in industrijo dravske banovine, se imenujeta kot kandidata dr. Marn in dr. Ratej.

Kar se tiče oddelka za kmetijstvo, je v kmetijskem ministrstvu predlagan ing. Zidanšek. V notranji upravi se imenujeta imeni dr. Ferjančiča in dr. Stareta. V tehničnem oddelku bo kot načelnik najbrže dr. Krajc. Vendar pa je razvrstitev šefov strokovnih oddelkov trenutno še odprto vprašanje. V kolikor ne prihaja v poštev notranja uprava, se čaka na predlog banov.

70-letnica mostarskega škofa

Mostar, 9. nov. (Tel. »Slov.«) 10. t. m. slavi 70 letnico svojega rojstva mostarski škof oče Alojzij Mišić. Rojen je bil 1859. leta. Bil je dolgo časa provincialni frančiškanskega reda v Bosni. Leta 1912. je bil imenovan za mostarskega škofa. Za časa njegovega škofovanja se je katoliška akcija v Hercegovini močno ojačila. Posebno so razne katoliške organizacije uspeh njegovega prizadevanja.

Belgrajske vesti

9. novembra.

Prometni minister je podpisal akt, s katerim se znižajo prevozne tarife za koruzo, ki se izvažajo v Italijo, in sicer od 25 do 5 odstotkov. Nadalje se v prometnem ministrstvu proučujejo železniške tarife za prevoz koruze tudi v druge države, izvenšči Madjarsko.

Ukaz o upokojitvi, ki obsega precejšnje število prometnega uradništva tudi iz Slovenije, je danes podpisal prometni minister.

Načrt zakona o povzdignjenosti je bil danes izročen predsedniku vlade v odobritev.

Belgrad, 9. nov. AA. Nemški poslanik na našem dvoru dr. Köster je včeraj odpotoval v Berlin, kjer ostane nekaj tednov.

Od naših državljanov v Rimu, ki se nahajajo tam službeno ali neslužbeno, prihajajo priporočbe, da v Italiji ni mogoče dobiti jugoslovanskega časopisa. Tudi, če ga cenzura pusti preko meje, je dostavitev potom pismošop popolnoma izključen.

Mironescu o aktualnih problemih zun. politike

Bukarešta, 9. nov. (AA.) Časnikarski sindikat v Bukarešti bo priredil niz predavanj o zunanji politiki. Prvi je snoči predaval rumunski minister zunanjih del Mironescu. Njegovo predavanje je bila jasna in nedvoumna izpoved miroljubnosti rumunske zunanje politike. Predavatelj je uvodoma naglašal, da je potrebno seznanjati z vprašanji zunanje politike najširše narodne sloje, kajti vprašanje miru je sedaj tudi problem organizacije. Društvu narodov v Zenevi gre zasluga, da je razpredlo ogromno organizacijo miru, ki objame kmalu ves svet. Nekoč so pacifisti govorili in pozivali neznane sile k intervencijam proti vojnem. Društvo narodov pa je prešlo k dejanjem ter pozvalo narode k razorožitvi. Društvo narodov si prizadeva povežati posamezne države in narode med seboj in jih združevati s protivojnimi pogodbenimi pakti. Vprašanje razorožitve ima svoje težave v tem, ker mnoge države niso članice Društva narodov in je za tegadelj nemogoče kontrolirati njihovo oborožitev.

Zatem je Mironescu govoril o rovarjih proti miru. Neke države bi hotele izzvati mednarodne neredne izgovorjenjem o potrebi mirne in prostovoljne governance mirovnih pogojev, češ da so krivične. Jasno je, da je treba pridobiti za izpremo mirovnih pogojev vse zainteresirane narode in države. Romunija ne bo nikoli pristala na izpremo mirovnih pogojev. Dejstvo je, da so revizionisti tudi proti razorožitvi.

Glede vprašanja razorožitve je bil govornik mnenja, da je treba ženevsko konvencijo izpopolniti z rešitvijo teh-le vprašanj: 1. postopno omejevanje oborožitve; 2. duhovna razorožitev in 3. materialna razorožitev.

Mironescu je posvetil del svojih izjavljaj o zunanji politiki Romunije Briandovi misli o konfederaciji evropskih držav. Govornik smatra, da je ideja odlična, da pa potrebuje dolga časa za ustvaritev in smotrene priprave. Ustvaritev te ideje bo šla preko raznih etap. Prvo stopnjo bi mogle tvoriti neke vrste gospodarske unije posameznih skupin držav. Posebno stopnjo bi moralo tvoriti prizadevanje, da se med temi gospodarskimi unijami sklenejo še širši gospodarski savezi. Končna etapa bi bila v prepletanju teh državnih in gospodarskih skupin s skupnimi političnimi pogodbami.

Velika vloga v tem pokretu pripada časopisju, ki mora smotreno propagirati koristi in interese evropske konfederacije. Bodočnost Evrope in sveta je v miru in zblizjevanju narodov, ki se naj končno zavedo, da zahtevajo njih skladnost najvišji interesi civilizacije.

Odlično stanje naših žrebčarn

Belgrad, 9. nov. (Tel. »Slov.«) Naš častni konzul v Frankfurtu, g. Oppenheimer, ki je znan kot dober poznavalec žrebčaren, je v zadnjih dneh kot gost naše vlade pregledal nekatere žrebčarne v naši državi. Izrazil se je o njih nadvse pohvalno. Naglasil je, da ni zlepa druge države, ki bi bila tako ugodna kot je naša za gojitev konj angleške pasme. Gospod konzul je podčrtaval predvsem odlično kakovost naših detelišč, ki so potrebna za vzgojo omenjene pasme. G. Oppenheimer je mnenja, da se bo s sistematičnim delom lahko pri nas vzgojila najboljša vrsta angleške konjske pasme.

Dva nova dnevnika

Novi Sad, 9. nov. (Tel. »Slov.«) 23. t. m. izide v Subotici nov list »Dnevnik«, 1. decembra pa v Novem Sadu »Otdžbina«. Prvi bo izhajal zjutraj, drugi pa zvečer. Oba lista bosta izhajala najprej na osmih straneh. Njihov namen je, dvigniti nacionalno zavest med našim narodom.

Bomba eksplodirala

Novi Sad, 9. nov. (Tel. »Slov.«) Včeraj je v vasi Vranjevo v Banatu eksplodirala bomba, ki je ležala v zemlji še izza časa vojne. Pri tem sta se smrtno ponesrečila Veronika in njen brat Aleksander Grafner. Stiri najstletna Veronika je našla na polju bombo ter jo prinesla domov. Ko jo je mati opzorila, da je stvar opasna, je deklo spustila bombo na tla, nakar je eksplodirala.

Dunajska vremenska napoved. — Mi vreme z različno oblačnostjo, ki bo posebno v nižavah precejšnja, na gorah pa bo jasno vreme.

Zaupnica Tardieu-evi vladi

Po sijajnih govorih Brianda in Tardieu-a je izrekel parlament s 327 proti 256 glasovi vladi zaupnico

Pariz, 9. nov. (Tel. »Slov.«) Francoska poslanska zbornica je po rekordni seji od treh popoldne do 5 zjutraj izrekla Tardieu-emu kabinetu zaupnico s 332 proti 253 glasovom, torej z večino 79 glasov. Seja zbornice je bila potem odgodena na torek. Zaupnica je bila izglasovana na podlagi

resolucije,

ki jo je predlagala Loucheur-jeva skupina in ki se glasi: »Zbornica izreka ministrstvu po vladni izjavi svoje zaupanje v pripravljenosti, da izjavo varuje načela republike, da omogoča industrijsko in kmetijsko prosperiteto države ter da varuje notranji mir in zблиžanje med narodi. Zbornica odklanja vsaki amandement k tej izjavi in prehaja na dnevni red.«

Pred tem pa je drugi govoril ministrski predsednik Tardieu in naglašal, da je njegov kabinet enoten, nakar je razpravljajal o problemu izpraznitve Porenja in mobilizacije nemškega dolga. Zagotavljal je, da navzlic vsem drugačnim vestem še vedno ni bilo izdano naročilo za izpraznitev tretjega pasu. Premaknile so se samo nekatere čete v interesu boljše službe. Izpraznitev tretjega pasu je in ostane podrejena ratifikaciji in uveljavljanju Youngovega načrta. Da se more Youngov načrt uresničiti, mora najprej stopiti v življenje mednarodna reparacijska banka in Nemčija mora prej izročiti temu zavodu prvi obrok svojih obveznosti. Šele potem bo komercializacija reparacijskega dolga končana in izpraznitev Porenja se lahko začne. — Datum 30. junija za izvršitev izpraznitve se je v začetku določil v načelu, potrebn pa so pridržki, osebno glede ratifikacije.

Nato je Tardieu utemeljeval sestavo svoje vlade in obžaloval, da so radikali odklonili vstop v kabinet. Svaril je poslansko zbornico pred novo vladno krizo. Če bo levica podpirala kabinet, bo obenem s tem podpirala tudi politiko Brianda, če pa bo desnica glasovala proti Briandu, odpira s tem samo pot nov krizi.

Po Tardieu-ovem govoru je izjavil Paul Reynaud, da so zunanje politična nesporazumjenja po Briandovem govoru pojasnjena in da bo republikanska demokratska unija glasovala tudi za notranjo politiko Tardieu-a.

Levi republikanec Puech je izrazil željo, da se politični boj umakne zedinjenju vseh republikancev. Franklin Bouillon je izjavil, da je zadovoljen z izjavami vlade o saarskem vprašanju in izpraznitvi Porenja, da pa sicer ostane pri svojih prvotnih trditvah glede vzemirljivosti postopanja nemške reakcije.

Predsednik zbornice je nato prečital načrte resolucij Leona Bluma za socialiste, Daldiera za radikalne socialiste in Thomsona za leve radikale. Tardieu se je izjavil za Thom-

sonovo resolucijo in zahteval potem zaupnico. Pred glasovanjem je predlagal socialist Ury, da se resoluciji, o kateri se bo glasovalo, pristavi dodatek, s katerim poslanska zbornica nalaga ministrstvu, da odločno brani laično šolsko zakonodajo republike. Nato je Tardieu ponovno zahteval zaupnico z zahtevo, da se odobri besedilo, da vlada odklanja vsak amandement k tej izjavi. Ta del glasovanja je podal za vladno večino 327 glasov proti 256 glasovom. Drugo glasovanje o celotnem besedilu resolucije je imelo rezultat 332 proti 253 glasovom. Seja je bila nato prekinjena.

Ataka desničarjev.

Seja se je začela z novo atako desničarskega poslanca de Hauta proti mirni politiki Brianda. Radikalu Francois Albertu je bila Tardieu-eva izjava o zunanji politiki preboječa. Zdi se, kakor da se Tardieu hoče izogniti temu, da bi ga videli v preveliki bližini Brianda. Tardieu je pri tem zaklical: »In vendar ste vi in vaša stranka 22. oktobra glasovali proti Briandu.« Albert je odgovoril, da bodo radikali tudi danes glasovali proti kabinetu. Med Briandom in njegovimi tovariši je preveliko nasprotstvo. Treba je pomisliti, da je novi minister za javna dela Pernot s svojimi 60 somišljeniki svoječasno odklonil locarnsko pogodbo. Kolikor je tudi Briand govoril lepo in prepričevalno, se vendar nahaja v preveč reakcionarni družbi in nikakor ni gotovo, ali se bo nasproti tej družbi mogel uveljaviti. Potem sta govorila še republikanski socialist Breton in zopet Tardieu.

Zmaga vlade.

Da je vlada dosegla zmago, je nedvomno, moralna zmaga pa pripada Briandu. Brezprimerno demonstrativno odobravanje zbornice Briandovi locarnski politiki, je vplivalo tako močno, da se mu ni mogel odtegniti niti centrum niti del desnega krila. To je tem značilnejše, ker se je zgodilo v trenutku, ko se v obeh državah tostran in onstran Rena pripravljala reakcija in protiofenziva.

Komentarji listov.

Od desničarskih listov izjavlja »Echo de Paris«, da Briand še nikdar ni imel sijajnejšega in oratorično dovršenjšega govora, kar pa se tiče vsebine, pa Briand ni popustil v nobeni točki svojega programa. Radikalna socialistična »Republique« izjavlja, da mora levica obžalovati, da se Briand ni podrobneje izrazil o vprašanju bivše in bodoče vladne konference in o pooblastilih reparacijske banke, zadovoljna pa je, da je Briand ostal zvest svojbi mednarodni politiki od 1. 1921. dalje. Ni se pustil vleči po svoji lastni večini.

Italija za odpravo podmornic

London, 9. nov. (Tel. »Slov.«) Poročevalac »Chicago Tribune« poroča, da je Mussolini pred nekaterimi dnevi v nekem razgovoru informiral angleškega poslanika o razgovorih med Italijo in Francijo in mu izjavil, da je Italija sklenila, podpirati zahtevo Anglije in Amerike glede polne odprave pod-

mornic. Glede protiuslug, obljubljenih za to Mussoliniju, se čuje samo to, da se mu je obljubila finančna podpora velesil pri skorajšnjih izdajah italijanskih posojil ter da se bo podpirala italijanska zahteva po pariteti brodovja s Francijo v Sredozemskem morju.

Vlada poseže v premogovni problem

Znižanje delovnega časa, nacionalizacija rudnikov

London, 9. nov. (Tel. »Slov.«) Angleška vlada skuša ponovno najti rešitev težkega premogovnega problema. Ker so lastniki rudnikov odklonili skupno konferenco z voditelji rudarjev, je vlada na torek povabila interesente k ločenim razpravam. Macdonald hoče sam poseči v razpravo. V svrhu izvedbe svojih organizacijskih odredb bo vlada predložila poslanski zbornici dva zakonska načrta, in sicer za uvedbo 7 in pol urnega delovnega časa

in za sprejem programa o prodaji in ureditvi cen premoga, drugi načrt pa za nacionalizacijo rudnikov. Oba načrta pomenita samo začetek vladnih ukrepov. Koncem prihodnjega leta se namerava uvesti minimalna mezda za rudarje, znižati delovni čas še nadalje na 7 ur, poostriiti predpise za zavarovanje v rudnikih, zvišati starostno dobo za mladostne delavce, uvesti prisilno grupiranje in zboljšati odškodninske pravice delavcev pri nezgodah.

Seja italijanske vlade

Rim, 9. novembra. AA. Ministrski svet je pod predsedstvom Mussolinija razpravljajal o raznih zadevah aktualnega značaja. Prihodnja seja ministrskega sveta bo v ponedeljek.

Zakonski osnutek o nacionalnem svetu korporacij bo izročen poslanski zbornici in seditu v razpravo meseca decembra, ko se ti dve zbornici sestane. Nato bodo takoj ime-

Angleški nasvet Madjarski

London, 9. nov. (Tel. »Slov.«) »Times« priporoča Madjarski v interesu njenega kredita kompromis glede reparacijskih plačil. Razlogi za odklonitev pariškega predloga se zde za madjarskega stališča na prvi pogled neupravičeni, če pa se natančno vpošteva celotni položaj, ti predlogi nikakor niso nefair. Ureditev reparacijskih plačil po 1. 1934. je samo nominalna in madjarskemu gospodarstvu ne nalaga nobenih novih bremen, ker se plačila ne bodo odkazovala inozemstvu. To pomeni ravno toliko, kakor črtanje vseh reparacijskih bremen po 1. 1934.

Italijansko-madjarski pokloni

Sušak, 9. nov. (Tel. »Slov.«) »Vedetta d'Italia« javlja, da je budimpeštanski »Hirlap« objavil razgovor svojega dopisnika z Mussolinijem, ki je izjavil, da Madjarska s svojo visoko, tisočletno kulturo in slavno preteklostjo lahko sama ob sebi najde sredstva za nadaljnji razvoj. Na vprašanje, kako rešiti Madjarsko težkih dolgov, katere so ji naložile mirovne pogodbe, v prvi vrsti trianonska, je Mussolini dejal, da Madjarska lahko računa s prijateljstvom Italije. Madjarska vrši že tisoč let svojo posebno misijo. »Vedetta d'Italia« piše, da so bili po tej izjavi objavljeni v madjarskih listih članki, ki so poveljevali italijansko-madjarsko prijateljstvo.

OB DEZJU, VETRU IN SNEGU

NIVEA-CREME

Veter in slabo vreme, mrzota in vlažnost odvzemajo Vaši koži trdnost in kožo vaše hranilne sestavine in pospešuje s tem prerano nagubanost obraza. Vaša koža pa potrebuje svežeca zraka. Tu Vas varuje NIVEA-CREME pred neugodnimi vremenskimi vplivi. Samo NIVEA-CREME vsebuje EUCERIT. — Ta obvaruje nežno kožno stanišče osušenja in prepreči nastajanje gub in rug. Doze po 3", 5", 10" in 22" — D. Tube po 9" in 14" — D. NIVEA-CREME pronikne v kožo in ne ostavlja bleśka.

Odpr. skladišče: Maribor, Meljska c. 56.

Sporazum na Poljskem?

Pomirljiv članek Pilsudskega, volja za sporazum tudi pri opoziciji

Varšava, 9. nov. (Tel. »Slov.«) V vseh poljskih listih je izšel članek Pilsudskega o njegovih spominih in njegovi socialistični preteklosti. Ta članek je izšel istočasno, ko poljski socialisti proslavljajo spomin na revolucionarno demonstracijo leta 1904. proti carizmu in katero je Pilsudski sam proslavljajal ter imenoval socialistično stranko kot najpogumnejšo prvoborniljico pokreta za narodno svobodo. Ker je Pilsudski starega voditelja socialistov Daszynskega pretekli te-

den zelo žalil, se smatra gornji članek v političnih krogih kot poskus sporazuma z levico.

Zdi se, da Pilsudski sedaj noče več gnati notranjepolitičnih nasprotstev do vrhunca in jih rešiti s silo. Tudi v opozicijskih listih levice in desnice se že namiguje na možnost sporazuma. Opozicija nikakor ne bo šla tako daleč, da bi zahtevala pri spremembi vlade udeležbo svojih strank v bodočem kabinetu, temveč bi bila zadovoljna, če bi se najprej sestavila prehodna vlada Pilsudskijevih pristavev, ki bi bili pripravljeni na kompromis

Narast katoliških volivcev na Čehoslovaškem

Čim jasnejši postajajo rezultati češkoslovaških volitev, tem bolj se tudi vidi, kako je napredoval katoliški tabor pri volitvah z dne 27. oktobra.

Na temelju katoliškega svetovnega nazora so širi češkoslovaški parlamentarne stranke in sicer: Češkoslovaška ljudska stranka, Hlinkova slovaška ljudska stranka, Nemška kršč.-socialna stranka in madjarska kršč.-socialna stranka. Vse te stranke sicer v podrobnostih ne soglašajo in dostikrat se tudi pripeti, da so si v hudih medsebojnih bojih, toda katoliško stališče branijo vse enako.

Če primerjamo število glasov, ki so jih prejele te stranke 1. 1925. in 1. 1929., potem dobimo to sliko:

	1. 1929	1. 1925
Čsl. ljudska stranka	623.522	690.832
Hlinka	425.052	487.773
Nemška kršč.-soc. str.	348.097	289.055
Madjarska kršč.-soc. str.	257.231	99.148
Juriga	5.394	—
Skupaj	1.659.296	1.566.808

Te številke dokazujejo, da so katoliške stranke napredovale za skoraj 100.000 glasov. Najbolj je napredovala madj. kršč.-socialna stranka, skoraj za 160.000 glasov. To predvsem vsled tega, ker so šli 1. 1925. madjarski kršč.-socialisti večinoma s Hlinko, letos pa ne več. Zato dejansko Hlinka tudi ni nazadoval, temveč narobe napredoval. Za ta napredek se ima Hlinka zahvaliti Tukovem procesu, ki je silno vplival na Slovaškem. Tukov proces mu je dal okoli 100.000 volivcev, ki preje niso volili ž njim in samo zato je mogel Hlinka izgubo madjarskih glasov nadomestiti. Ta ugotovitev pa je važna tudi vsled tega, ker dokazuje, da se Madjari niso eksponirali za Tuko, temveč so ga nasprotno baš Madjari vrgli. »Madjaronstvo« Tuke torej vendar ni moglo biti tako hudo.

Ljudska stranka pa je nazadovala v prvi vrsti vsled spora s Čuřikom. Če ne bi bilo tega spora, bi ljudska stranka sigurno boljje odrezala.

Zanimivi pa so tudi glasovi, ki so se v češkoslovaškem tisku pojavili v zvezi z volivnimi rezultati. Tako piše »Ceh« zelo proti temu, da je kandidirala ljudska stranka tudi na Slovaškem. Slovaška je domena Hlinke in tu se naj njega pusti pri miru. Potrebno je, da pride do skupnega delovanja vseh katoliških strank, to pa je nemogoče, če se napada Hlinko v njegovi Slovaški. Kaj pa če bi tudi Hlinka začel prodirati na Moravsko. Čuřik je pri prvem nastopu dobil na Moravskem pod okriljem Hlinke 40.000 glasov. Prihodnjič bi jih dobil sigurno več. Zato se množe glasovi za sporazum med ljudsko in Hlinkovo stranko in ni izključeno, da do takega sporazuma tudi pride. V tem slučaju pa ni dvoma, da bi katoliški tabor pri volitvah še boljje odrezal, kakor sedaj.

100.000 novih katoliških glasov je pozitiven rezultat volitev in jasen dokaz, da katoliški tabor na Čehoslovaškem napreduje.

Drummond odšel v London

Zeneva, 9. nov. (Tel. »Slov.«) Glavni tajnik Društva narodov sir Eric Drummond se je danes vrnil v Zenevo s svojega potovanja po Italiji in Jugoslaviji. Ostal pa bo v Zenevi samo par dni in bo potem odšel v London na konferenco z angleško vlado.

Letalo se ponesrečilo

Pariz, 9. nov. (Tel. »Slov.«) Letalo na progi Pariz in Strassbourg je danes nad Bar le Ducom začelo goreti in padlo na tla. Neprodirna megla je onemogočila vsako orientacijo, letalo je zadelo ob neko drevo, nakar je eksplodiral tank. Pilot in en potnik sta mrla.

Tekme za drž. prvenstvo v rokoborbi

Včeraj so se pričele v veliki dvorani »Union« tekme za državno prvenstvo v rokoborbi. Stevilna publika — dvorana je bila skoro docela zasedena — je z napetostjo zasledovala potek borb po značaju se seveda, da v Ljubljani še nismo navajeni na take tekme, vsaj sportniki niso mogli tako intenzivno »kibicirati«, kakor v drugih sportnih panogah. Tekmovanj se je udeležilo od 12 klubov v državi 8, najbolj zastopana sta bila zagrebška kluba »Herkules« in »Croatia«.

Koj po tehtanju je nastopil v »bantamu« težji prvi par Schwarz (Croatia) in Telh (Belgr. radn. klub). T. je zmagal s touche v 13.45 min. V borbi Hibša (Herkules) proti Nerathu (Hirija) je velika moč in spretnost dodelila zmago Hibši v 5.6 min. s touchom. Mladi Nerat je najlažji atlet na tem tekmovalju. V zelo živahni borbi med Matičem (Belgr. radn. klub) in Haložo (Herkules) je rutinirani Matič položil mladega Haložo v 2.45 min. V borbi Kehl (Croatia) proti Banovcu (Slovani) so se položaji menjavali, vendar se je Kehl posrečila nenadna parada, s katero je v 3.8 min. premagal Banovca.

V peresni teži je nastopil samo en par: Fischer (Hakoah) — Bilizki (Semski radn. klub). B. je položil Fischerja v 15 sek. To je bila najhitrejša zmaga večera.

V lahki teži so nastopili sledeči pari: Metzner (Cr.) — Bauer (Herk.); favorit M., državni prvak v tej skupini, je naletel v B. na nevernega nasprotnika, vendar je zmagal z boljšo rutino v 3.10 min. Zegarac (Herk.) se je branil z zelo dobro taktiko, toda tehnično boljši Uzelac (Belgr. radn. klub) je dosegel zmago po touchu. Zreb je določil klubsko tovariša (Herkules) Grujiča in Plečka za borb. Predno pa se je pričela borba, je v čast spomnu pokojnega, ponesrečenega atleta iz Maribora Arzenška občinstvo vstalo ter se ga spomnilo z enominutnim molkom. V boju med klubskima tovaršema je zmagal Grujič v 6.30.

Največ parov (5) je nastopilo v srednji A teži. V boju prvega para je Volović (Herk.) premagal Božiteviča (Cr.) v 5.20 min. z lepo parado. V borbi naslednjega para je Marković (Cr.) premagal Dragmana (Herk.) v 1.58 min. V ogrobeni borbi Maroša (Cr.) in Bukovca (Herk.) sta dokazala oba atleta lepe zmoglosti, vendar je B. z večje rutino dosegel zmago po touchu. V ogrobeni borbi rivalov (obeh zagrebških klubov) Metzner II. (Cr.) — Prić (Herk.) je Metzner radi večje rutine premagal Prića v 11.10. Borba Kinceš (Hakoah, Sobotica) — Jengić (Herk.) je pokazala, kaj pomeni v rokoborbi rutina. K., predvojni atlet, ki trenira že ca. 16 let, je odnesel najlepšo zmago večera, s saltom je premagal J. v 2.6.

V srednji B teži med Kosom (Cr.) in Gorjanecem (Hirija) se je domaćinu poznalo, da je začetnik; da je imel več rutine, bi odnesel sigurno zmago. To se je najboljšje videlo v 16.10 min., ko je G. izvedel lepo parado, ni je pa radi pomanjkanja rutine znal izkoristiti. Zmagal je K. po touchu. Borba Janež (Herk.) — Nagy Balist (Somborsko sport. udruž.) je bila popolnoma izenačena, vendar se je B. poznala rutina. Ker pa v 10. minuti ni bilo nobene akcije, je Zreb odločil, da mora v parter Janež. Nato je postala borba ostrejša. Janež se je posrečilo dvakrat vstati in s tem pridobil dve točki. Ko po poteku 3. minut ni padla odločitev, je moral Nagy v parter, katerega se pa ni posrečilo pridobiti nobene točke. Nato se je pričela borba zopet stoji. N. je tudi sedaj pokazal svojo premoč, ki je pa ni mogel izkoristiti. Ziriya je priznala zmago Janežu, proti čemu pa je publika živahno protestirala in aplaudirala Nagyju.

V težki kategoriji je nastopil par Milovnović (Belgr. radn. klub) — Paradis (Herk.) Milovnović se je posrečilo premagati Paradisa v 5.45.

S tem je bilo končano prvo kolo. V drugem kolu so nastopili atleti, ki so bili v prejšnjem kolu premagani.

V »bantamu« sta nastopila Schwarz (Cr.) in Lobnik (Maribor, Zeleničar). L. je ta večer prvič nastopil, kar se je precej poznalo. S. je zaslužen zmagal po touchu. Drugi par je bil najzanimivejši par cele prireditve. Srečala sta se najmlajša in najlažja atleta Haložan (Herk.), ki tehta 55 kg, in Nerath (Hirija), ki tehta samo 50 kg. Borba med tema dvema je bila izredno zanimiva. Oba imata pod spretnim vodstvom lepo bodočnost. Tudi tu je odločila boljša rutina starejšega rokoborca; zmagal je po touchu Haložan.

S tem je bil končan prvi večer drž. prvenstva. Že takoj na tem večeru je bilo opaziti, kako veliko vlogo igra ravno pri rokoborbi rutina. Danes se tekmovalja nadaljujejo. Ob 9 se prične semifinale, ki bo veliko zanimivejši kot je bilo prvo kolo; zvečer ob 8 ho pa finale, ki bo določil nove državne prvake po njihovih skupinah.